

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาในเรื่องการค้าชายแดนและธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราในอำเภอแม่สอดจังหวัดตากเป็นการศึกษาที่เน้นรูปแบบของการค้าชายแดนจังหวัดตากโดยทั่วไป และการค้าชายแดนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการค้าและการชำระเงินที่มีความสัมพันธ์ต่อธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตรา ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในด้านการค้าและการชำระเงินของผู้ประกอบการค้าชายแดนอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในการศึกษาจะแบ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ให้ออกเป็น 3 กลุ่มคือ 1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนที่มีถิ่นที่อยู่ในอำเภอแม่สอด ซึ่งเป็นผู้ส่งออกและนำเข้า ณด่านศุลกากรแม่สอดจังหวัดตาก หรือตัวแทนทางการค้ามีกลุ่มประชากรจำนวน 50 ราย เป็นข้อมูลผู้ขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มจากการส่งออกและนำเข้าของกรมสรรพากรและด่านศุลกากรแม่สอด ปี 2550 2) กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาต จำนวน 13 ราย ข้อมูลหอการค้าจังหวัดตาก 2550 3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชนของประเทศไทยและประเทศพม่าที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องการค้าชายแดนและธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตรา(เงินจ๊อด) ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก (In-depth Interview) รวมทั้งการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาที่ได้นำเสนอแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ ข้อมูลทั่วไป ลักษณะของการประกอบธุรกิจการค้าชายแดน ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนและการชำระเงิน ผลกระทบจากมาตรการของภาครัฐและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กับระบบการค้าชายแดนและการชำระเงิน

4.1 ผลการศึกษาของข้อมูลทั่วไป

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตาก จำนวน 50 ราย ประกอบไปด้วยข้อมูลของ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระดับรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน ดังนี้คือ

1) เพศ

ผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตากที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากการศึกษาพบว่าเป็นเพศชายร้อยละ 48 และเป็นเพศหญิงจำนวนร้อยละ 52 ดังแสดงในตารางที่ 4.1

2) อายุ

ผลการศึกษาผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตากที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่าจำนวนที่มากที่สุดของกลุ่มตัวอย่างคือร้อยละ 34 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 22 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี และมีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ดังแสดงในตารางที่ 4.1

3) ระดับการศึกษา

ในระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตากพบว่าเป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 64 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 24 สูงกว่าระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 8 ระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) และระดับอนุปริญญา (ปวส.) คิดเป็นร้อยละ 2 ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ	(50)	(100)
- ชาย	24	48
- หญิง	26	52
2. อายุ	(50)	(100)
- 20-30 ปี	11	22
- 31-40 ปี	17	34
- 41-50 ปี	11	22
- 51-60 ปี	11	22
3. การศึกษา	(50)	(100)
- มัธยมศึกษา	12	24
- ประกาศนียบัตร(ปวช.)	1	2
- อนุปริญญา(ปวส.)	1	2

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- ปริญญาตรี	32	64
- สูงกว่าปริญญาตรี	4	8

ที่มา : จากการสำรวจ

4) ระดับรายได้ต่อเดือน

ระดับรายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตาก พบว่าผู้ประกอบการรายได้ในระหว่าง 30,001 – 50,000 บาทต่อเดือน มากที่สุดของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีจำนวนร้อยละ 22 รองลงมาได้แก่รายได้ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาทและรายได้มากกว่า 1,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 500,001 – 1,000,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 14 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 30,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 12 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 10 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 100,001 – 500,000 บาทมีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6 ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ระดับรายได้ของผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตาก

ระดับรายได้ต่อเดือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- ไม่เกิน 10,000 บาท	5	10
- ระหว่าง 10,001 - 30,000 บาท	6	12
- ระหว่าง 30,001 - 50,000 บาท	11	22
- ระหว่าง 50,001 - 100,000 บาท	9	18
- ระหว่าง 100,001 - 500,000 บาท	3	6
- ระหว่าง 500,001 – 1,000,000 บาท	7	14
- มากกว่า 1,000,000 บาท	9	18
รวม	50	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก จำนวน 13 ราย ประกอบไปด้วยข้อมูลของ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระดับรายได้ โดยเฉลี่ยต่อเดือน ดังนี้คือ

1) เพศ

ผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาต ในจังหวัดตากที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากการศึกษาพบว่าเป็นเพศชายร้อยละ 69.2 และเป็นเพศหญิงจำนวนร้อยละ 30.8 ดังแสดงในตารางที่ 4.3

2) อายุ

ผลการศึกษาผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่าจำนวนที่มากที่สุดของกลุ่มตัวอย่างคือร้อยละ 61.5 มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 30.8 มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี และร้อยละ 7.7 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ดังแสดงในตารางที่ 4.3

3) ระดับการศึกษา

ในระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาต ในจังหวัดตากพบว่าเป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.4 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาและระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 30.8 สำหรับจำนวนน้อยที่สุดคือน้อยกว่าระดับประถมศึกษา ระดับประกาศนียบัตร(ปวช.) ระดับอนุปริญญา(ปวส.) ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ	(13)	(100)
- ชาย	9	69.2
- หญิง	4	30.8
2. อายุ	(13)	(100)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- 31-40 ปี	1	7.7
- 41-50 ปี	4	30.8
- 51-60 ปี	8	61.5
3.การศึกษา	(13)	(100)
- ประถมศึกษา	5	38.4
- มัธยมศึกษา	4	30.8
- ปริญญาตรี	4	30.8

ที่มา : จากการสำรวจ

4) ระดับรายได้ต่อเดือน

ระดับรายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก พบว่า ผู้ประกอบการรายได้ในระหว่าง 30,001 – 50,000 บาทต่อเดือน เป็นสัดส่วนมากที่สุดของกลุ่มตัวอย่าง คือมีจำนวนร้อยละ 38.4 รองลงมาได้แก่รายได้ระหว่าง 10,001 – 30,000 บาท รายได้ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท และรายได้ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.4 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 500,001 – 1,000,000 บาทและกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 1,000,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 7.7 ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ระดับรายได้ของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก

ระดับรายได้ต่อเดือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- ไม่เกิน 10,000 บาท	0	0
- ระหว่าง 10,001 - 30,000 บาท	2	15.4
- ระหว่าง 30,001 - 50,000 บาท	5	38.4
- ระหว่าง 50,001 - 100,000 บาท	2	15.4
- ระหว่าง 100,001 - 500,000 บาท	2	15.4
- ระหว่าง 500,001 – 1,000,000 บาท	1	7.7
- มากกว่า 1,000,000 บาท	1	7.7
รวม	13	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2 ผลการศึกษาลักษณะโครงสร้างและรูปแบบทางการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

4.2.1 ผลการศึกษาลักษณะโครงสร้างและรูปแบบทางการค้าชายแดนในจังหวัดตาก จากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตาก จำนวน 50 ราย ผลการศึกษาแบ่งข้อมูลออกเป็น 10 ส่วนดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 ประเภทของธุรกิจหรือการค้าที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกสินค้าของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตากพบว่า จากกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการจะประกอบธุรกิจเฉพาะการส่งออกเป็นจำนวนมากที่สุดคือจำนวนร้อยละ 66 รองลงมาเป็นธุรกิจเฉพาะการนำเข้าและส่งออกคือร้อยละ 16 และผู้ประกอบการธุรกิจเฉพาะการนำเข้าร้อยละ 10 ผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทน/นายหน้า ร้อยละ 8 ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ประเภทธุรกิจของผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตาก

ประเภทของธุรกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- ธุรกิจเฉพาะการนำเข้า	5	10
- ธุรกิจเฉพาะการส่งออก	33	66
- ธุรกิจเฉพาะการนำเข้าและส่งออก	8	16
- ตัวแทน/นายหน้า	4	8
- อื่นๆ	0	0
รวม	50	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 2 ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจหรือการค้าของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการพบว่า ผู้ประกอบการส่วนมากมีระยะเวลาในการประกอบธุรกิจหรือการค้าอยู่ในระยะเวลา 5 – 10 ปี จำนวนร้อยละ 34 รองลงมาเป็นระยะเวลาในการประกอบธุรกิจหรือการค้าอยู่ในระยะเวลา 1 – 4 ปีและมากกว่า 10 ปี จำนวนร้อยละ 32 และระยะเวลาในการประกอบธุรกิจหรือการค้าอยู่ในระยเวลาน้อยกว่า 1 ปีจำนวนร้อยละ 2 8 เป็นจำนวนน้อยที่สุดดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ระยะเวลาในการประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตาก

ระยะเวลาที่ประกอบธุรกิจการค้า	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- น้อยกว่า 1 ปี	1	2
- 1-4 ปี	16	32
- 5 – 10 ปี	17	34
- มากกว่า 10 ปี	16	32
รวม	(50)	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 3 ประเภท ชนิด ลักษณะของสินค้าหรือรูปแบบทางธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตากซึ่งจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 รายนั้น กลุ่มตัวอย่างแต่ละรายจะประกอบการค้าในชนิด ประเภทของสินค้าหรือธุรกิจได้มากกว่าหนึ่งประเภทผลการศึกษาพบว่าสินค้าประเภทเครื่องอุปโภคบริโภคมีผู้ประกอบการอยู่สูงสุดถึงร้อยละ 44 รองลงมาเป็นสินค้าประเภทอื่นๆ ได้แก่ สินค้าประเภทยารักษาโรค สินค้าประเภทสัตว์เลี้ยงและสัตว์น้ำ สินค้าประเภทรถจักรยาน จักรยานยนต์ สินค้าประเภทอะไหล่รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ฯ ร้อยละ 34 สินค้าประเภทเครื่องนุ่งห่ม/สิ่งทอร้อยละ 16 สินค้าประเภทพืชผลทางการเกษตรและสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าร้อยละ 12 ตัวแทนและนายหน้าร้อยละ 10 ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ประเภท ชนิด ลักษณะของสินค้าหรือรูปแบบทางธุรกิจของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตาก

ประเภท ชนิด ลักษณะของสินค้าหรือรูปแบบทางธุรกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- สินค้าประเภทพืชผลทางการเกษตร	6	12
- สินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้า	6	12
- สินค้าประเภทเครื่องนุ่งห่ม/สิ่งทอ	8	16
- สินค้าประเภทเครื่องอุปโภคบริโภค	22	44
- ตัวแทน/นายหน้า	5	10
- อื่นๆ	17	34

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 4 มูลค่าของธุรกิจหรือการค้าโดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตาก ผลการศึกษาพบว่ามูลค่าของธุรกิจหรือการค้าของผู้ประกอบการร้อยละ 42 มีมูลค่าการค้ามากกว่า 1,000,000 บาท ส่วนที่เหลือจะมีมูลค่าการค้าใกล้เคียงกันคือผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 18 มีมูลค่าการค้าระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 14 มีมูลค่าการค้าระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 12 มีมูลค่าการค้าระหว่าง 30,001 – 50,000 บาท ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 8 มีมูลค่าการค้าระหว่าง 10,001 – 30,000 บาท ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 4 มีมูลค่าการค้าระหว่าง 10,001 – 30,000 บาท ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 2 มีมูลค่าการค้าไม่เกิน 10,000 บาท ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 มูลค่าของธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตาก

มูลค่าของธุรกิจหรือการค้าโดยเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- ไม่เกิน 10,000 บาท	1	2
- ระหว่าง 10,001 – 30,000 บาท	2	4
- ระหว่าง 30,001 – 50,000 บาท	4	8
- ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท	7	14
- ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท	9	18
- ระหว่าง 500,001 – 1,000,000 บาท	6	12
- มากกว่า 1,000,000 บาท	21	42
รวม	50	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 5 กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตากพบว่า จากกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการมีสัดส่วนการค้าระหว่างรายได้จากการขายส่งออกและรายได้จากการนำเข้าเปรียบเทียบกับรายได้ทั้งหมดมากกว่าร้อยละ 90 เป็นจำนวนร้อยละ 42 รองลงมาเป็นอัตราร้อยละ 90 เป็นจำนวนร้อยละ 28 ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 สัดส่วนการค้าระหว่างรายได้จากการขายส่งออกและรายได้จากการนำเข้าเปรียบเทียบกับรายได้ทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตาก

สัดส่วนการค้าระหว่างรายได้จากการขายส่งออกและรายได้จากการนำเข้าเปรียบเทียบกับรายได้ทั้งหมด	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- น้อยกว่าอัตราร้อยละ 50	6	12
- อัตราร้อยละ 50	7	14
- อัตราร้อยละ 70	1	2
- อัตราร้อยละ 80	1	2
- อัตราร้อยละ 90	14	28
- มากกว่าร้อยละ 90	21	42
รวม	50	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 6 จากการศึกษาค้าชายแดนของจังหวัดตากพบว่าคู่ค้าที่สำคัญทางการค้าได้แก่ ชาวพม่า จำนวนคู่ค้าของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตากมีสัดส่วนทำการค้ามากกว่าอัตราร้อยละ 50 จำนวนร้อยละ 82 รองลงมาเป็นคู่ค้าที่เป็นชาวไทยผู้ค้าส่วนใหญ่ทำการค้ากับคู่ค้าทั้งชาวไทยและพม่า ดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 คู่ค้าที่สำคัญของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ชาวไทย	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- มากกว่าอัตราร้อยละ 50	6	12
- อัตราร้อยละ 50	3	6
- มากกว่าอัตราร้อยละ 10 ไม่เกินร้อยละ 50	6	12
- อัตราร้อยละ 10	6	12
- น้อยกว่าอัตราร้อยละ 10	4	8
ชาวพม่า	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- มากกว่าอัตราร้อยละ 50	41	82

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ชาวพม่า	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- อัตราร้อยละ 50	2	4
ชาวไทยใหญ่	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- มากกว่าอัตราร้อยละ 50	1	2
- อัตราร้อยละ 10	1	2
- น้อยกว่าอัตราร้อยละ 10	1	2
อื่นๆ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- มากกว่าอัตราร้อยละ 50	1	2

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 7 จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตากพบว่าจำนวนลูกค้าที่สำคัญของผู้ค้าจำนวนร้อยละ 48 อยู่ระหว่าง 10 – 100 ราย ร้อยละ 36 น้อยกว่า 10 ราย และร้อยละ 16 มากกว่า 100 รายดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ตารางแสดงจำนวนลูกค้าผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตาก

จำนวนลูกค้า	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- น้อยกว่า 10 ราย	18	36
- ระหว่าง 10 - 100 ราย	24	48
- มากกว่า 100 ราย	8	16
รวม	(50)	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 8 รูปแบบการติดต่อทางธุรกิจหรือทางการค้า ของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก พบว่าผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 66 ใช้ในการติดต่อในรูปแบบของความสัมพันธ์ส่วนตัวจำนวนร้อยละ 64 ใช้การติดต่อในรูปแบบลูกค้าเข้ามาติดต่อซื้อหน้าร้านจำนวนร้อยละ 40 เป็นการติดต่อทางธุรกิจหรือการค้าโดยผ่านทางตัวแทนทางการค้าจำนวนร้อยละ 4 ใช้การติดต่อในรูปแบบอื่น ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 รูปแบบการติดต่อทางธุรกิจของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

รูปแบบการติดต่อทางธุรกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- ติดต่อกันโดยใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว	33	66
- ติดต่อกันผ่านตัวแทน	20	40
- ติดต่อกันในรูปแบบลูกค้าเข้ามาติดต่อซื้อหน้าร้าน	32	64
- อื่นๆ	2	4

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 9 การใช้ช่องทางผ่านทางการค้าของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ที่ใช้ช่องทางการค้าผ่านทางจุดผ่านแดนถาวร จุดผ่อนปรน และจุดผ่านแดนชั่วคราวในเขตอำเภอของจังหวัดตากเป็นช่องทางผ่านทางการค้า และจากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการจำนวน 50 ราย ซึ่งแต่ละรายจะใช้ช่องทางผ่านทางการค้าได้มากกว่าหนึ่งช่องทางพบว่าช่องทางผ่านทางการค้าในอำเภอแม่สอด มีผู้ประกอบการใช้เป็นช่องทางผ่านทางการค้ามากที่สุด เป็นจำนวนร้อยละ 64 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคือใช้ช่องทางผ่านทางอำเภอแม่ระมาดและอำเภอท่าสองยางจำนวนร้อยละ 10 และผู้ประกอบการจะใช้ช่องทางผ่านทางอำเภออุ้มผางน้อยที่สุดคือจำนวนร้อยละ 8 ดังแสดงในตารางที่ 4.13 การค้าชายแดนใหญ่กระทำในรูปแบบการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากกลุ่มการค้ามิใช่มีเพียงกลุ่มพ่อค้าในพื้นที่บริเวณชายแดนไทย - พม่าเท่านั้นยังรวมถึงพ่อค้าจากส่วนกลางของประเทศไทยและพ่อค้าจากเมืองย่างกุ้งเข้ามาทำการค้าผ่านด่านชายแดนอำเภอแม่สอดด้วย ดังนั้นการค้าผ่านชายแดนอำเภอแม่สอดจึงมีหลากหลายขึ้นอยู่กับประเภทสินค้าหากเป็นการส่งออกสินค้าที่ไม่ได้อยู่ในรายการสินค้าห้ามการนำเข้าของพม่า ส่วนใหญ่ดำเนินการผ่านด่านศุลกากรที่เป็นจุดผ่านแดนถาวร มีการเสียภาษีอย่างถูกต้องทั้งสองฝ่าย และมีการขนส่งสินค้าผ่านสะพานมิตรภาพไทย - พม่าซึ่งเป็นสะพานข้ามแม่น้ำเมยเชื่อมระหว่างอำเภอแม่สอดและเมืองเมียวดี สำหรับสินค้าที่พม่าห้ามนำเข้าหรือส่งออก แต่มิได้ห้ามโดยกฎหมายของประเทศไทย สินค้าดังกล่าวจะถูกขนส่งผ่านช่องทางอนุมัติชั่วคราว(ท่าข้าม)ที่ได้รับอนุมัติตามกฎหมายศุลกากรในปี 2546 อำเภอแม่สอดมีช่องทางอนุมัติชั่วคราว ซึ่งสามารถใช้งานส่งสินค้าไปยังฝั่งพม่าจำนวน 16 ท่า แต่ใช้ในทางปฏิบัติจริงจำนวน 14 ท่าเท่านั้น

ตารางที่ 4.13 ช่องทางผ่านทางการค้าของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ช่องทางผ่านทางการค้า	ผู้ประกอบการค้าชายแดน	
	จำนวนผู้ประกอบการ	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- อำเภอแม่สอด	32	64
- อำเภอแม่ระมาด	5	10
- อำเภอท่าสองยาง	5	10
- อำเภอพบพระ	4	8
- อำเภออุ้มผาง	4	8
รวม	50	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 10 เป็นการทำธุรกรรมทางการเงินของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ผลการศึกษาที่ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ช่องทางการชำระหรือรับชำระเงินทางธุรกิจหรือ การค้า ระยะเวลาของการรับชำระเงินค่าสินค้าและการใช้สกุลเงินในการทำธุรกิจหรือการค้า ดังนี้

1) ช่องทางการชำระ/รับชำระเงินของผู้ประกอบการ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 รายโดยแต่ละรายตัวอย่างสามารถใช้ช่องทางการชำระ/รับชำระเงินได้มากกว่าหนึ่งช่องทางนั้น จะเห็นว่าช่องทางการชำระ/รับชำระเงิน ทางธุรกิจหรือการค้ามีการใช้เงินสดเป็นจำนวนมากที่สุด คือ จำนวนร้อยละ 74 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นการใช้ผ่านระบบโพยก๊วนจำนวนร้อยละ 36 ผ่านระบบสถาบันการเงินและตัวแทนการค้าจำนวนร้อยละ 34 และหักบัญชีระหว่างคู่ค้าจำนวนเพียงร้อยละ 16 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่านั้นดังแสดงในตารางที่ 4.14

2) ระยะเวลาของการรับชำระเงินค่าสินค้าของผู้ประกอบการ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 รายโดยแต่ละรายมีการระยะเวลาการรับชำระค่าสินค้ามากกว่าหนึ่งช่วงเวลา จะเห็นว่า การรับชำระค่าสินค้าที่ใช้เวลามากกว่า 2 สัปดาห์มีจำนวนมากที่สุด คือจำนวนร้อยละ 54 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นการรับชำระค่าสินค้าเงินสดทันทีร้อยละ 49 ระหว่าง 1 – 2 สัปดาห์ และระหว่าง 3 – 7 วันจำนวนร้อยละ 12 การรับชำระค่าสินค้าภายใน 3 วันมีจำนวนเพียงร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่านั้นดังแสดงในตารางที่ 4.14

3) การใช้สกุลเงินในการประกอบธุรกิจหรือการค้า ซึ่งกลุ่มตัวอย่างสามารถที่จะเลือกใช้สกุลเงินได้มากกว่าหนึ่งสกุลนั้น ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสกุลเงินบาทยังคงเป็นสกุลเงินหลัก ที่มีการใช้มากที่สุดถึงร้อยละ 94 รองลงมาคือสกุลเงินจัตที่มีผู้ใช้จำนวนร้อยละ 82 ส่วนสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐจะมีใช้น้อยมาก ดังแสดงในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ข้อมูลธุรกรรมทางการเงินของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

การทำธุรกรรมทางการเงิน	ผู้ประกอบการค้าชายแดน	
	จำนวนผู้ประกอบการ	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1.รูปแบบของการรับชำระเงินค่าสินค้า		
- ผ่านสถาบันการเงิน	17	34
- ผ่านตัวแทนการค้า	17	34
- หักบัญชีระหว่างลูกค้า	8	16
- ผ่านระบบโพยก๊วน	18	36
- การใช้เงินสด	37	74
2. ระยะเวลาของการรับชำระเงินค่าสินค้า		
- มากกว่า 2 สัปดาห์	27	54
- ระหว่าง 1 – 2 สัปดาห์	6	12
- ระหว่าง 3 – 7 วัน	6	12
- ภายใน 3 วัน	5	10
- ชำระเป็นเงินสดทันที	24	49
3.สกุลเงินที่ใช้ในการรับชำระค่าสินค้า		
- สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ	1	2
- สกุลเงินบาท	47	94
- สกุลเงินจัต	41	82

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.2 ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก จำนวน 13 ราย ผลการศึกษาแบ่งข้อมูลออกเป็น 10 ส่วนดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 ประเภทของธุรกิจหรือการค้าที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกสินค้าของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก พบว่า จากกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการจะธุรกิจธุรกิจรับซื้อ-ขาย แลกเปลี่ยนเงินตราและอื่นๆ เช่น ขายเสื้อผ้าสำเร็จรูปฯ จำนวนมากที่สุดคือจำนวนร้อยละ 92.3 รองลงมาเป็นธุรกิจธุรกิจรับซื้อ-ขาย แลกเปลี่ยนเงินตราและการส่งออกร้อยละ 7.7 ดังแสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ประเภทธุรกิจของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก

ประเภทของธุรกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- ธุรกิจเฉพาะธุรกิจรับซื้อ-ขาย แลกเปลี่ยนเงินตรา	0	0
- ธุรกิจธุรกิจรับซื้อ-ขาย แลกเปลี่ยนเงินตราและการส่งออก	1	7.7
- ธุรกิจธุรกิจรับซื้อ-ขาย แลกเปลี่ยนเงินตราและอื่นๆเช่น ขายเสื้อผ้าสำเร็จรูปฯ	12	92.3
รวม	13	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 2 ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้ประกอบการส่วนมากมีระยะเวลาในการประกอบธุรกิจหรือการค้าอยู่ในระยะเวลามากกว่า 10 ปี จำนวนร้อยละ 46.16 รองลงมาเป็นระยะเวลาในการประกอบธุรกิจหรือการค้าอยู่ในระยะเวลา 5 – 10 ปี จำนวนร้อยละ 38.46 และระยะเวลาในการประกอบธุรกิจอยู่ในระยะเวลา 1 – 4 ปี จำนวนร้อยละ 15.38 เป็นจำนวนน้อยที่สุดดังแสดงในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ระยะเวลาในการประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตาก

ระยะเวลาที่ประกอบธุรกิจการค้า	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- น้อยกว่า 1 ปี	0	0
- 1- 4 ปี	2	15.38
- 5 – 10 ปี	5	38.46
- มากกว่า 10 ปี	6	46.16
รวม	(13)	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 3 ประเภท ชนิด ลักษณะของสินค้าหรือรูปแบบทางธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากซึ่งจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 รายนั้นกลุ่มตัวอย่างแต่ละรายจะประกอบการค้าในชนิด ประเภทของสินค้าหรือธุรกิจได้มากกว่าหนึ่งประเภทผลการศึกษาพบว่าสินค้าประเภทเครื่องนุ่งห่ม/สิ่งทอมีผู้ประกอบการอยู่สูงสุดถึงร้อยละ 84.6 รองลงมาเป็นสินค้าประเภทเครื่องอุปโภคบริโภคร้อยละ 84.6 ตัวแทนและนายหน้าร้อยละ 7.7 ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ประเภท ชนิด ลักษณะของสินค้าหรือรูปแบบทางธุรกิจของกลุ่มตัวอย่าง
ผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก

ประเภท ชนิด ลักษณะของสินค้าหรือรูปแบบทางธุรกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
-สินค้าประเภทเครื่องนุ่งห่ม/สิ่งทอ	11	84.6
- สินค้าประเภทเครื่องอุปโภคบริโภค	3	23.1
- ตัวแทน/นายหน้า	1	7.7

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 4 มูลค่าของธุรกิจหรือการค้าโดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก ผลการศึกษาพบว่ามูลค่าของธุรกิจหรือการค้าของผู้ประกอบการร้อยละ 46.2 มีมูลค่าการค้าระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท ส่วนที่เหลือจะมีมูลค่าการค้าใกล้เคียงกันคือผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 38.4 มีมูลค่าการค้าระหว่าง 100,001

– 500,000 บาท ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 7.7 มีมูลค่าการค้าระหว่าง ระหว่าง 500,001 – 1,000,000 บาทระหว่าง 500,001 – 1,000,000 บาทและมีมูลค่าการค้ามากกว่า 1,000,000 บาท ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 มูลค่าของธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจ บุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก

มูลค่าของธุรกิจหรือการค้าโดยเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท	6	46.2
- ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท	5	38.4
- ระหว่าง 500,001 – 1,000,000 บาท	1	7.7
- มากกว่า 1,000,000 บาท	1	7.7
รวม	13	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 5 กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากพบว่า จากกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการมีสัดส่วนรายได้จากการประกอบธุรกิจทั้งหมดเปรียบเทียบกับรายได้กิจการรับซื้อ-ขายแลกเปลี่ยนเงินตราเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าร้อยละ 50 ซึ่งเป็นรายได้ของกิจการรับซื้อ - ขายแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่าง 10,001 – 30,000 บาทจำนวนร้อยละ 61.5 และไม่เกิน 10,000 บาทจำนวนร้อยละ 38.5 ดังแสดงในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 สัดส่วนรายได้จากการประกอบธุรกิจทั้งหมดเปรียบเทียบกับรายได้กิจการรับซื้อ-ขายแลกเปลี่ยนเงินตราเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจ บุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก

สัดส่วนการค้าระหว่างรายได้จากการประกอบธุรกิจเปรียบเทียบกับรายได้กิจการรับซื้อ-ขายแลกเปลี่ยนเงินตรา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1.มูลค่าของกิจการรับซื้อ-ขายแลกเปลี่ยนเงินตรา		
- ไม่เกิน 10,000 บาท	5	38.5
- ระหว่าง 10,001 – 30,000 บาท	8	61.5

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

สัดส่วนการค้าระหว่างรายได้จากการประกอบธุรกิจ เปรียบเทียบกับรายได้กิจการรับซื้อ-ขายแลกเปลี่ยนเงินตรา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
รวม	13	100
2. สัดส่วน ธุรกิจการรับซื้อ-ขายแลกเปลี่ยนเงินตรา เปรียบเทียบกับรายได้ทั้งหมด		
- น้อยกว่าอัตราร้อยละ 50	13	100
รวม	13	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 6 จากการศึกษาตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจ
บุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากพบว่าลูกค้าที่สำคัญทางการค้าได้แก่ ชาวพม่า จำนวนลูกค้าของ
ผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตากมีสัดส่วนการทำการค้ามากกว่าอัตราร้อยละ 50 จำนวน
ร้อยละ 100 รองลงมาเป็นลูกค้าที่เป็นชาวไทย มากกว่าอัตราร้อยละ 50 จำนวนร้อยละ 92.3 ผู้ค้า
ส่วนใหญ่ทำการค้ากับลูกค้าทั้งชาวไทยและพม่า ดังแสดงในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ลูกค้าที่สำคัญของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ชาวไทย	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- มากกว่าอัตราร้อยละ 50	12	92.3
ชาวพม่า	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- มากกว่าอัตราร้อยละ 50	13	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 7 จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจ
บุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากพบว่าจำนวนลูกค้าที่สำคัญของผู้ค้าจำนวนร้อยละ 92.3 อยู่ระหว่าง
10 – 100 ราย ร้อยละ 7.7 น้อยกว่า 10 ราย ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.21 แสดงจำนวนลูกค้าผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนการค้าในจังหวัดตาก

จำนวนลูกค้า	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- น้อยกว่า 10 ราย	1	7.7
- ระหว่าง 10 - 100 ราย	12	92.3
รวม	(13)	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 8 จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากมีระยะเวลาในการถือครองเงินสกุลเงินจี้ตจำนวนร้อยละ 92.3 ของกลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาถือครองไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของการจ่ายเงินเดือนของแรงงานพม่าที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย และปัจจัยอื่นๆเช่น ตลาดค้าพลอย พ่อค้าวัวฯ ส่วนที่ถือครองไว้ภายใน 3 วันมีเพียงร้อยละ 7.7 ของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก

ตารางที่ 4.22 แสดงระยะเวลาในการถือครองเงินสกุลเงินจี้ตของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก

จำนวนลูกค้า	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- ภายใน 3 วัน	1	7.7
- อื่นๆ	12	92.3
รวม	(13)	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 9 รูปแบบการติดต่อทางธุรกิจกับลูกค้า กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากพบว่าการติดต่อธุรกิจของผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจซื้อ-ขายแลกเปลี่ยนเงินจี้ตผู้ประกอบการแต่ละรายมีการติดต่อธุรกิจกันมากกว่าหนึ่งช่องทางโดยผู้ประกอบการในส่วนมากจำนวนร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างมีการติดต่อในรูปแบบลูกค้าเข้ามาติดต่อซื้อหน้าร้านด้วยสาเหตุของราคารับแลกเปลี่ยนของเงินที่แตกต่างกันในแต่ละร้านซึ่งสามารถจูงใจลูกค้าได้ดีกว่าลูกค้ามักเลือกร้านที่ให้ราคาดีและสามารถตอบสนองความต้องการ

ของตนเองได้ ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 92.3 ของกลุ่มตัวอย่างใช้ในการติดต่อในรูปแบบของความสัมพันธ์ส่วนตัวด้วยสาเหตุที่เกิดจากความคุ้นเคย ความไว้วางใจ ผู้ประกอบการส่วนที่เหลือเป็นจำนวนน้อยอีกจำนวนร้อยละ 7.7 เป็นการติดต่อทางธุรกิจหรือการค้าโดยผ่านทางตัวแทนทางการค้า ดังแสดงในตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 รูปแบบการติดต่อทางธุรกิจของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

รูปแบบการติดต่อทางธุรกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- ติดต่อกันโดยใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว	12	92.3
- ติดต่อผ่านตัวแทน	1	7.7
- ติดต่อกันในรูปแบบลูกค้าเข้ามาติดต่อซื้อหน้าร้าน	13	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 10 เป็นการทำธุรกรรมทางการเงินของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากผลการศึกษาที่ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ช่องทางการชำระหรือรับชำระเงินทางธุรกิจหรือการค้า การใช้สกุลเงินในการทำธุรกิจหรือการค้า และปัญหาอุปสรรคในการประกอบธุรกิจรับแลกเปลี่ยนเงินตราดังนี้

1) ช่องทางการชำระ/รับชำระเงินของผู้ประกอบการ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 รายโดยแต่ละรายตัวอย่างสามารถใช้ช่องทางการชำระ/รับชำระเงินได้มากกว่าหนึ่งช่องทางนั้น จะเห็นว่าช่องทางการชำระ/รับชำระเงินมีการใช้เงินสดเป็นจำนวนมากที่สุด คือจำนวนร้อยละ 100 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นการใช้ผ่านระบบ โปยก๊วนจำนวนร้อยละ 92.31 ตัวแทนการค้าจำนวนร้อยละ 30.76 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่านั้นดังแสดงในตารางที่ 4.24

2) การใช้สกุลเงินในการประกอบธุรกิจซึ่งกลุ่มตัวอย่างสามารถที่จะเลือกใช้สกุลเงินได้มากกว่าหนึ่งสกุลนั้นผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสกุลเงินบาทและสกุลเงินจัตยังคงเป็นสกุลเงินหลักที่มีการใช้มากที่สุดถึงร้อยละ 100 ดังแสดงในตารางที่ 4.24

3) ปัญหาอุปสรรคในการประกอบธุรกิจรับแลกเปลี่ยนเงินตราจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 รายโดยแต่ละรายตัวอย่างจะมีปัญหาอุปสรรคในการประกอบกิจการมากกว่าหนึ่งซึ่งปัญหาคู่แข่งทางการค้าโดยเฉพาะคู่แข่งทางการค้าด้านบริเวณจังหวัดเมียวดีของประเทศพม่าเป็นปัญหาอุปสรรคมากที่สุด คือจำนวนร้อยละ 84.6 เนื่องจากสำหรับลูกค้าแรงงานชาวพม่าแล้วผู้ค้าชาวพม่าในบริเวณจังหวัดเมียวดีของประเทศพม่าให้บริการที่หลากหลายได้มากกว่าและมีต้นทุนที่

ต่ำกว่าในส่งเงินถึงผู้รับเงิน รองลงมาเป็นปัญหาความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินจัตมีจำนวนร้อยละ 76.9 เนื่องจากค่าเงินจัตมีความผันผวนไม่มีเสถียรภาพ ไม่มีความเป็นสื่อกลางในตลาดแม่สอด มูลค่าของเงินจัตมีการแข็งค่าและอ่อนค่ารวดเร็ว ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นราคาน้ำมันในตลาดอย่างกึ่ง ราคาทองคำในตลาดอย่างกึ่ง การกำหนดราคาซื้อขายของเงินจัตในตลาดมีอย่างกึ่ง ความต้องการใช้เงินจัตในตลาดเมียวดีและปัญหาอื่นๆ มีจำนวนร้อยละ 76.9 ได้แก่ปัญหา ค่าบริการอินเทอร์เน็ตโดยโพทก๊วนมาตลาดเมียวดีราคาสูงต่ำไม่เท่ากันแต่ละคราว ปัญหาการจับกุมการค้าเงินของเจ้าหน้าที่ ปง.จากส่วนกลาง ส่วนปัญหาของการจัดทำรายงานตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ปัญหาการเก็บรักษาเงินสดและปัญหาการดำเนินงานเมื่อได้รับอนุญาตยุ่งยากซับซ้อน เช่น ต้องติดป้ายไว้หน้าสำนักงานให้ชัดเจน การติดใบอนุญาตที่ได้รับในที่เปิดเผย เห็นง่าย การติดตั้งป้ายแสดงอัตรารับซื้อและขายธนบัตรต่างประเทศหรือเช็คเดินทางโดยแสดงอัตราประจำวันซื้อขายจริงในที่เปิดเผยเห็นง่ายนั้นมิใช่ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการประกอบธุรกิจรับแลกเปลี่ยนเงินตราซึ่งมีจำนวนเพียงร้อยละ 7.7 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 ข้อมูลธุรกรรมทางการเงินและปัญหาอุปสรรคในการประกอบธุรกิจรับแลกเปลี่ยนเงินตราของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก

การทำธุรกรรมทางการเงิน	ผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาต	
	จำนวนผู้ประกอบการ	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1.รูปแบบของการรับชำระเงิน		
- ผ่านตัวแทนการค้า	4	30.76
- ผ่านระบบโพทก๊วน	12	92.31
- การใช้เงินสด	13	100
2.สกุลเงินที่ใช้ในการรับชำระค่าสินค้า		
- สกุลเงินบาท	13	100
- สกุลเงินจัต	13	100

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

การทำธุรกรรมทางการเงิน	ผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาต	
	จำนวนผู้ประกอบการ	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
3.ปัญหาอุปสรรคในการประกอบธุรกิจรับแลกเปลี่ยนเงินตรา		
- การจัดทำรายงานตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด	1	7.7
- การเก็บรักษาเงินสด	1	7.7
- ความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินจัต	10	76.9
- คู่แข่งทางการค้า	11	84.6
- อื่นๆ	10	76.9

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3 ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนและการชำระเงิน

ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนและการชำระเงินในจังหวัดตาก ผลการศึกษาที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนและผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากในการศึกษานี้แบ่งปัญหาออกเป็น 4 ด้าน คือ ปัญหาทางการค้าชายแดน โดยทั่วไปซึ่งได้แก่รูปแบบหรือลักษณะทางการค้า ปัญหาทางการติดต่อและโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการสื่อสาร ปัญหาทางด้านกฎหมายและมาตรการทางภาครัฐ ด้านสุดท้ายเป็นปัญหาและอุปสรรคของการชำระราคาที่เกิดขึ้นในพื้นที่

4.3.1 ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนและการชำระเงิน

1) ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนโดยทั่วไปได้แก่รูปแบบหรือลักษณะทางการค้า

1.1) ในมุมมองของผู้ประกอบกิจการค้าชายแดนหรือตัวแทนทางการค้าของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตากจำนวน 50 ราย ซึ่งแต่ละรายจะมีปัญหาของการค้าชายแดนทั่วไปได้มากกว่าหนึ่งปัญหานั้น ปัญหาที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุดคือปัญหาการแข่งขันในตลาดที่ทวีมากขึ้นซึ่งเกิดจากระบบการขนส่งที่สะดวกขึ้น มีผู้ค้าชายแดนราย

ใหม่เกิดขึ้นมากพอค้าชาวพม่ามีทางเลือกในการซื้อสินค้ามากขึ้นมีผู้ประกอบการที่เห็นว่าเป็นปัญหาถึงร้อยละ 79.6 ด้านการปิดจุดผ่านแดนมีผู้ประกอบการที่เห็นว่าเป็นปัญหาเท่ากันถึงร้อยละ 72 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ปัญหาความไม่สะดวกด้านขั้นตอน/กฎระเบียบของประเทศคู่ค้ามีจำนวนร้อยละ 64 ปัญหาในเรื่องข้อจำกัดในการนำเข้าหรือส่งออกของสินค้าบางชนิดมีจำนวนร้อยละ 50 เนื่องจากในปัจจุบันพม่ามีการผ่อนปรนในเรื่องนี้อยู่มาก ปัญหาของอำนาจซื้อของประชาชนในพื้นที่ โดยมีผู้ประกอบการที่เห็นว่ามีปัญหาทางด้านนี้จำนวนร้อยละ 30 จากปัญหานี้สะท้อนให้เราทราบได้ว่าการค้าทางด้านชายแดนแม่สอดยังคงสามารถขยายตัวได้อีกมากด้วยเหตุที่ว่าผู้ซื้อชาวพม่ากำลังซื้อสินค้ามีอยู่มาก ปัญหาในเรื่องของค่าใช้จ่ายนอกระบบมากเกินไปเป็นปัญหาที่มีความเห็นคือ จำนวนร้อยละ 26 และปัญหาอื่นมักจะเป็นปัญหาในประเทศพม่าในเรื่องของความไม่ชัดเจนข้อกำหนดของพม่าที่จะนำมาถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ นั้นไม่เป็นที่แน่นอนซึ่งเป็นปัญหาสำหรับผู้ค้าชายแดนรายใหม่จำนวนร้อยละ 4 ดังแสดงในตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนโดยทั่วไปของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนโดยทั่วไป	ผู้ประกอบการค้าชายแดน	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- การปิดจุดผ่านแดน	36	72
- การแข่งขันในตลาดมากขึ้น	39	79.6
- ข้อจำกัดของการนำเข้า-ส่งออกสินค้าบางชนิด	25	50
- ความไม่สะดวกด้านขั้นตอน/กฎระเบียบของประเทศคู่ค้า	32	64
- อำนาจซื้อของประชาชนในพื้นที่	15	30
- ค่าใช้จ่ายนอกระบบมากเกินไป	13	26
- ปัญหาอื่นๆ	2	4

ที่มา : จากการสำรวจ

1.2) ในมุมมองของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากจำนวน 13 ราย ซึ่งแต่ละรายจะมีปัญหาของการค้าชายแดนทั่วไปได้มากกว่าหนึ่งปัญหานั้น ปัญหาที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุดคือปัญหาการแข่งขันในตลาดที่ทวีมากขึ้นซึ่งเกิดจากระบบการขนส่งที่สะดวกขึ้นพอค้าชาวพม่าในบางรายสามารถเข้ามาตั้งซื้อสินค้าจากร้านค้า

หรือบริษัทต่างๆ ในกรุงเทพฯ ได้สะดวกยิ่งขึ้น มีผู้ค้าชายแดนรายใหม่เกิดขึ้นมาก พ่อค้าชาวพม่ามีทางเลือกในการซื้อสินค้ามากขึ้นจากปัญหานี้สามารถสะท้อนให้เห็นได้ว่ารูปแบบทางการค้าชายแดนระหว่างพ่อค้าที่อยู่ในประเทศพม่าได้มีการพัฒนามากขึ้นเพื่อแสวงหากำไรสูงขึ้น โดยการลดต้นทุนการสั่งซื้อด้วยการลดขั้นตอนการซื้อสินค้า และปัญหาด้านการปิดจุดผ่านแดนมีผู้ประกอบการที่เห็นว่าเป็นปัญหาเท่ากันถึงร้อยละ 92.3 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ปัญหาความไม่สะดวกด้านขั้นตอน/กฎระเบียบของประเทศคู่ค้า และปัญหาอื่นมักจะจะเป็นปัญหาการเคลื่อนย้ายตลาดสินค้าบางชนิดของลูกค้าชาวพม่าที่เปลี่ยนไปค้าขายกับพ่อค้าจีนแดงซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยด้านราคาสินค้า ระบบการขนส่งสะดวกขึ้น รัฐบาลพม่าสนับสนุนให้มีการค้าระหว่างพม่า – จีน หรือปัจจัยอื่นๆ และปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองของพม่าเองมีจำนวนร้อยละ 38.5 ปัญหาในเรื่องข้อจำกัดในการนำเข้าหรือส่งออกของสินค้าบางชนิดมีจำนวนร้อยละ 15.4 เนื่องจากในปัจจุบันพม่ามีการผ่อนปรนในเรื่องนี้อยู่มากเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายทางการค้าของพม่าเองจะเห็นได้ว่าพม่ามีความชัดเจนในเรื่องการค้าทางด้านจังหวัดเมียวดีของพม่าซึ่งติดกับชายแดนอำเภอแม่สอดในปัจจุบันพม่าได้ก่อสร้างศูนย์การค้าขนาดใหญ่ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนถ่ายสินค้าที่นำเข้าไปยังประเทศพม่าและส่งออกมายังประเทศไทยเพื่อเชื่อมต่อทางการค้ากับประเทศอื่น ปัญหาของอำนาจซื้อของประชาชนในพื้นที่และปัญหาในเรื่องของค่าใช้จ่ายนอกระบบมากเกินไป ผู้ประกอบการเห็นว่ามีปัญหาทางด้าน ไม่มีเลยสะท้อนให้เราทราบได้ว่าการค้าทางด้านชายแดนแม่สอดยังคงสามารถขยายตัวได้อีกมากด้วยเหตุที่ว่าผู้ซื้อชาวพม่ากำลังซื้อสินค้านี้อยู่มากดังแสดงในตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนโดยทั่วไปของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก

ปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนโดยทั่วไป	ผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาต	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- การปิดจุดผ่านแดน	12	92.3
- การแข่งขันในตลาดมากขึ้น	12	92.3
- ข้อจำกัดของการนำเข้า-ส่งออกสินค้าบางชนิด	2	15.4
- ความไม่สะดวกด้านขั้นตอน/กฎระเบียบของประเทศคู่ค้า	5	38.5
- ปัญหาอื่นๆ	5	38.5

ที่มา : จากการสำรวจ

2) ปัญหาและอุปสรรคการค้าชายแดนทางการติดต่อ โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการสื่อสาร

2.1) ในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนทางการค้าของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตากจำนวน 50 ราย ซึ่งแต่ละรายจะมีปัญหาของการค้า ปัญหาการค้าและอุปสรรคทางการค้าการติดต่อทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการแต่ละรายจะมีปัญหาได้มากกว่าหนึ่งปัญหานั้น พบว่าปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาการคมนาคมไม่สะดวกการขนส่งทั้งในระบบและนอกระบบซึ่งส่งผลให้ต้นทุนของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น และปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน โดยมีผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 68 และจำนวนร้อยละ 60 ตามลำดับจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าเป็นปัญหารองลงมาเป็นปัญหาระบบการชำระเงินยังไม่สะดวกมีปัญหาด้านการแลกเปลี่ยนเงินตราและปัญหาความเข้มงวดของเจ้าหน้าที่ภาครัฐจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะมีผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 48 และจำนวนร้อยละ 38 ตามลำดับ เห็นว่าเป็นปัญหา ส่วนปัญหาที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหาน้อยที่สุด คือ ปัญหาทางการติดต่อสื่อสารที่ไม่สะดวกเนื่องจากในปัจจุบันระบบการสื่อสารของไทย สามารถที่จะครอบคลุมระยะทางของการสื่อสารได้ทั่วถึงบริเวณชายแดนทั้งของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน และปัญหาความยากลำบากของภาษาในการติดต่อกับลูกค้า ดังนั้นปัญหานี้จึงมีผู้ประกอบการที่มีปัญหาเพียงร้อยละ 26 และร้อยละ 23.6 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และปัญหาอื่นๆเช่น ปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองของพม่าเองมีจำนวนร้อยละ 6 สะท้อนให้เราทราบว่าเสถียรภาพทางการเมืองตามแนวชายแดนของพม่ามิได้มีผลต่อการค้าชายแดนไทย – พม่าแต่อย่างใดอีกทั้งแสดงให้เห็นได้ว่าปัจจุบันรัฐบาลพม่าสามารถควบคุมชนกลุ่มน้อยในบริเวณแนวชายแดนได้มากกว่าในอดีตที่ผ่านมาเนื่องจากพ่อค้าชายแดนมิได้มีความหวาดกลัวกับปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองเลย ดังแสดงในตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 ปัญหาและอุปสรรคการค้าชายแดนหรือตัวแทนทางการค้าในจังหวัดตาก

ปัญหาและอุปสรรคการค้าชายแดนหรือตัวแทนทางการค้าในจังหวัดตาก	ผู้ประกอบการค้าชายแดน	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- การคมนาคมไม่สะดวก	34	68
- การติดต่อสื่อสารระหว่างคู่ค้าไม่สะดวก	13	26

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรคการติดต่อ ทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการสื่อสาร	ผู้ประกอบการค้าชายแดน	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- ระบบการชำระเงินยังไม่สะดวกมีปัญหาด้านการแลกเปลี่ยนเงินตรา	24	48
- ความยากลำบากของภาษาในการติดต่อกับลูกค้า	13	23.6
- ความมั่นคงตามแนวชายแดน	30	60
- ความเข้มงวดของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ	19	38
- ปัญหาอื่นๆ	3	6

ที่มา : จากการสำรวจ

2.2) ในมุมมองของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากจำนวน 13 ราย ซึ่งแต่ละรายจะมีปัญหาของการค้าปัญหาการค้าและอุปสรรคทางการค้าการค้าการติดต่อทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการแต่ละรายจะมีปัญหาได้มากกว่าหนึ่งปัญหานั้นพบว่าปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาระบบการชำระเงินยังไม่สะดวกมีปัญหาด้านการแลกเปลี่ยนเงินตราจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะมีผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 100 เห็นว่าเป็นปัญหา ด้วยเหตุที่เงินจัดของเทศพม่าไม่มีเสถียรภาพเนื่องจากพม่าประสบปัญหาเศรษฐกิจที่รุนแรงเรื่อยมาตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมารัฐบาลพม่าพิมพ์ธนบัตรออกมาใช้โดยไม่มีทุนสำรองระหว่างประเทศทำให้เงินจัดขาดความน่าเชื่อถือ ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะรัฐบาลไทยก็ได้มีการประกาศรับรองเพื่อประกันมูลค่าของเงินบาทกับเงินจัดของพม่าธนาคารพาณิชย์ของไทยไม่รับแลกเปลี่ยนเงินจัด และในประเทศพม่าหากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลพบมีการถือครองเงินตราต่างประเทศโดยมิได้รับอนุญาตจะถูกจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายของพม่าทันที การซื้อ - ขายเงินจัดเกิดขึ้นในตลาดมืดโดยใช้ระบบโพยก๊วนที่เรียกกันว่าการทำการค้าโดยการตกลงแลกเปลี่ยนสกุลเงินทั้งสองเป็นลักษณะของท้องถิ่นเพื่อให้การค้าเกิดขึ้นระหว่างผู้ค้าด้านจังหวัดเมียวดีประเทศพม่าและด้านอำเภอแม่สอดประเทศไทย การค้าเกิดขึ้นรวดเร็วเพียงแค่ยกหูโทรศัพท์ก็จะมีผู้ถือเศษกระดาษที่มีสัญลักษณ์ระหว่างผู้ค้าด้วยกันเองมาแสดงต่อกัน มูลค่าของเงินจัดมีการแข่งค่าและอ่อนค่ารวดเร็วโดยเฉพาะมีแนวโน้มในการอ่อนค่าลงเรื่อยๆและเงินบาทของไทยเองก็มีได้มีความเป็นกลางในประเทศพม่า กำไรขาดทุนอยู่ที่เศษสตางค์ผู้ประกอบการจับซื้อ - ขายเงินจึงมีความ

เสี่ยงมากในการเก็บรักษาเงินจืดของพม่า รองลงมาเป็นปัญหาความเข้มงวดของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะมีผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 76.9 เห็นว่าเป็นปัญหา เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในที่นี้หมายความว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปรามของรัฐบาลไทยในส่วนกลางที่ได้เดินทางมา ดำเนินการจับกุมตัวผู้ประกอบการในข้อหารับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต ตาม พรบ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2549 ปัญหาการคมนาคมไม่สะดวก การขนส่งทั้งในระบบและนอกระบบซึ่งส่งผลให้ต้นทุนของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นผู้ประกอบการ จำนวนร้อยละ 76.9 เห็นว่าเป็นปัญหา และปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน โดยมี ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 53.8 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าเป็นปัญหา ส่วนปัญหาทางด้านการติดต่อสื่อสารที่ไม่สะดวก และปัญหาความยากลำบากของภาษาในการติดต่อกับลูกค้า เนื่องจาก ในปัจจุบันระบบการสื่อสารของไทย สามารถที่จะครอบคลุมระยะทางของการสื่อสารได้ทั่วถึง บริเวณชายแดนทั้งของไทยและประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มผู้ประกอบการค้าชายแดนอำเภอแม่สอด ส่วนใหญ่เป็นพ่อค้าในท้องถิ่นที่มีเครือข่ายและมีความคุ้นเคยกับพ่อค้าพม่าทั้งยังสามารถใช้ภาษา พม่าในการติดต่อกับพ่อค้าได้ขณะที่ส่วนน้อยเป็นพ่อค้าจากกรุงเทพและจังหวัดอื่นๆ ดังนั้น ผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่างไม่เห็นว่าเป็นปัญหาแต่อย่างใด ดังแสดงในตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 ปัญหาและอุปสรรคการติดต่อ ทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการสื่อสาร ของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก

ปัญหาและอุปสรรคการติดต่อ ทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการสื่อสาร	ผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาต	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- การคมนาคมไม่สะดวก	10	76.90
- ระบบการชำระเงินยังไม่สะดวกมีปัญหาด้านการแลกเปลี่ยนเงินตรา	13	100
- ความมั่นคงตามแนวชายแดน	7	53.8
- ความเข้มงวดของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ	10	76.9
- ปัญหาอื่นๆ	0	0

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ปัญหาและอุปสรรคการค้าชายแดนทางด้านกฎหมายและมาตรการทางภาครัฐ

3.1) ในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดนและตัวแทนทางการค้า

ปัญหาและอุปสรรคการค้าทางด้านกฎหมายและมาตรการทางภาครัฐ ของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ซึ่งแต่ละรายจะมีปัญหาทางด้านนี้ได้มากกว่าหนึ่งปัญหา พบว่าปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือปัญหาอัตราภาษีอากรขาเข้าประเทศเพื่อนบ้านสูงและปัญหานโยบายและระเบียบปฏิบัติการค้าในการนำเข้า/ส่งออกในแต่ละแห่งของประเทศเพื่อนบ้านไม่มีความแน่นอน ทำให้เกิดความยุ่งยาก ค่าใช้จ่ายสูงซึ่งมีผู้ประกอบการที่เห็นว่ามีปัญหาจำนวนร้อยละ 76 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นปัญหาการกีดกันทางการค้า เช่น ในด้านกฎหมายหรือนโยบายการนำเข้า/ส่งออก บริเวณชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ห้ามส่งออกสินค้า 31 รายการห้ามนำเข้าสินค้า 27 รายการซึ่งมีผู้ประกอบการที่เห็นว่ามีปัญหาจำนวนร้อยละ 64 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ปัญหาความยุ่งยากในการขอใบอนุญาตนำเข้า/ส่งออกของสินค้าบางประเภท และปัญหากฎหมายฟอกเงินของ ปปง. ซึ่งมีผู้ประกอบการที่เห็นว่ามีปัญหาจำนวนร้อยละ 38 และร้อยละ 32 ตามลำดับของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนปัญหาส่วนน้อยได้แก่ ปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์ถึงอำนาจหน้าที่ภาครัฐ ปัญหาการขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนซึ่งมีผู้ประกอบการที่เห็นว่ามีปัญหาจำนวนร้อยละ 26 และร้อยละ 24 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ปัญหาระเบียบพิธีการทางศุลกากรมีความยุ่งยากซับซ้อน ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินงานของหน่วยงานราชการ ปัญหากฎหมายหรือนโยบายภาครัฐที่ไม่ชัดเจนซึ่งมีผู้ประกอบการที่เห็นว่ามีปัญหาจำนวนร้อยละ 20 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และการบริการจัดเก็บ/คืนภาษีไม่รัดกุมมีความล่าช้ายุ่งยากสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายซึ่งมีผู้ประกอบการที่เห็นว่ามีปัญหาจำนวนร้อยละ 14 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในหน่วยงานภาครัฐในระดับเกินกว่าร้อยละ 50 ซึ่งให้เห็นว่าหน่วยงานภาครัฐมีบทบาทและมีพัฒนาการงานด้านบริการในด้านที่ดีดังแสดงในตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 ปัญหาและอุปสรรคทางด้านกฎหมาย และมาตรการทางภาครัฐของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ปัญหาด้านกฎหมายและมาตรการทางภาครัฐ	ผู้ประกอบการค้าชายแดน	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- ระเบียบพิธีการทางศุลกากรมีความยุ่งยากซับซ้อน	10	20
- อัตราภาษีอากรขาเข้าประเทศเพื่อนบ้านสูง	24	48
- นโยบายและระเบียบปฏิบัติการค้าในการนำเข้า/ส่งออกในแต่ละแห่งของประเทศเพื่อนบ้านไม่มีความแน่นอน ทำให้เกิดความยุ่งยาก ค่าใช้จ่ายสูง	38	76
- การขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน	12	24
- ความยุ่งยากในการขอใบอนุญาตนำเข้า/ส่งออกของสินค้าบางประเภท	19	38
- ความล่าช้าในการดำเนินงานของหน่วยงานราชการ	10	20
- ขาดการประชาสัมพันธ์ถึงอำนาจหน้าที่ภาครัฐ	13	26
- การบริการจัดเก็บ/คืนภาษีไม่รัดกุมมีความล่าช้ายุ่งยากสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย	7	14
- กฎหมายหรือนโยบายภาครัฐที่ไม่ชัดเจน	10	20
- การกีดกันทางการค้า เช่น ในด้านกฎหมายหรือนโยบายการนำเข้า/ส่งออก บริเวณชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ห้ามส่งออกสินค้า 31 รายการ ห้ามนำเข้าสินค้า 27 รายการ	32	64
-กฎหมายฟอกเงินของ ปปง.	16	32

ที่มา : จากการสำรวจ

3.2) ในมุมมองของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก

ปัญหาและอุปสรรคการค้าทางด้านกฎหมายและมาตรการทางภาครัฐ ของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก ซึ่งแต่ละรายจะมีปัญหาทางด้านนี้ได้มากกว่าหนึ่งปัญหา พบว่าปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือ ปัญหากฎหมายฟอกเงินของ ปปง. ด้วยเหตุปัญหาของการทำธุรกิจรับ

แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาตตาม พรบ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรายังไม่มีความชัดเจนในเรื่องของประกอบกิจการ ผู้ประกอบการจึงเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคทางการค้าถึงจำนวนร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นปัญหาการกีดกันทางการค้า เช่น ในด้านกฎหมายหรือนโยบายการนำเข้า/ส่งออก บริเวณชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ห้ามส่งออกสินค้า 31 รายการ ห้ามนำเข้าสินค้า 27 รายการซึ่งมีผู้ประกอบการที่เห็นว่ามีปัญหาจำนวนร้อยละ 92.3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ปัญหาอัตราภาษีอากรขาเข้าประเทศเพื่อนบ้านสูงซึ่งมีผู้ประกอบการที่เห็นว่ามีปัญหาจำนวนร้อยละ 69.2 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและปัญหานโยบายและระเบียบปฏิบัติการค้าในการนำเข้า/ส่งออกในแต่ละแห่งของประเทศเพื่อนบ้านไม่มีความแน่นอน ทำให้เกิดความยุ่งยาก ค่าเช่า เสียค่าใช้จ่ายสูง ซึ่งมีผู้ประกอบการที่เห็นว่ามีปัญหาจำนวนร้อยละ 23.1 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนปัญหาส่วนน้อย ได้แก่ การขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนซึ่งมีผู้ประกอบการที่เห็นว่ามีปัญหาจำนวนร้อยละ 15.4 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ปัญหาระเบียบพิธีการทางศุลกากรมีความยุ่งยากซับซ้อน ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินงานของหน่วยงานราชการ ปัญหากฎหมายหรือนโยบายภาครัฐที่ไม่ชัดเจน ซึ่งมีผู้ประกอบการที่เห็นว่ามีปัญหาเพียงจำนวนร้อยละ 7.7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนปัญหาที่ผู้ประกอบการเห็นว่าไม่เป็นปัญหาและอุปสรรคของการค้าได้แก่ ปัญหาความยุ่งยากในการขอใบอนุญาตนำเข้า/ส่งออกของสินค้าบางประเภท ปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์ถึงอำนาจหน้าที่ภาครัฐ ปัญหาการบริการจัดเก็บ/คืนภาษีไม่รัดกุมมีความล่าช้ายุ่งยากสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย และปัญหาการดำเนินงานเมื่อได้รับอนุญาตยุ่งยากซับซ้อน เช่น ต้องติดป้ายไว้หน้าป้ายไว้หน้าสำนักงานให้ชัดเจน ติดใบอนุญาตที่ได้รับในที่เปิดเผย เห็นง่าย ติดตั้งป้ายแสดงอัตรารับซื้อและขายธนบัตรต่างประเทศ หรือเช็คเดินทางโดยแสดงอัตราประจำวันซื้อขายจริงในที่เปิดเผยเห็นง่าย การจัดทำรายงานตามที่ ธปท.กำหนด ดังแสดงในตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30 ปัญหาและอุปสรรคทางด้านกฎหมาย และมาตรการทางภาครัฐของผู้ประกอบการที่
ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก

ปัญหาด้านกฎหมายและมาตรการทางภาครัฐ	ผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาต	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- ระเบียบพิธีการทางศุลกากรมีความยุ่งยากซับซ้อน	1	7.7
- อัตราภาษีอากรขาเข้าประเทศเพื่อนบ้านสูง	9	69.2
- นโยบายและระเบียบปฏิบัติการค้าในการนำเข้า/ส่งออกในแต่ละแห่งของประเทศเพื่อนบ้านไม่มีความแน่นอน ทำให้เกิดความยุ่งยาก ค่าใช้จ่ายสูง	3	23.1
- การขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน	2	15.4
- ความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานของหน่วยงานราชการ	1	7.7
- กฎหมายหรือนโยบายภาครัฐที่ไม่ชัดเจน	1	7.7
- การกีดกันทางการค้า เช่น ในด้านกฎหมายหรือนโยบายการนำเข้า/ส่งออก บริเวณชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ห้ามส่งออกสินค้า 31 รายการ ห้ามนำเข้าสินค้า 27 รายการ	12	92.3
-กฎหมายฟอกเงินของ ปปง.	13	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4) ปัญหาและอุปสรรคของการชำระราคาที่เกิดขึ้นในพื้นที่

4.1) ในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดนและตัวแทนทางการค้า

ปัญหาและอุปสรรคของการชำระราคาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ซึ่งแต่ละรายจะมีปัญหาทางด้านนี้ได้มากกว่าหนึ่งปัญหา พบว่าปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลเงินจัตผู้ประกอบการจึงเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคทางการค้าถึงจำนวนร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นปัญหาที่เกิดจากธนาคารพาณิชย์ไทย ได้แก่ ปัญหาการไม่รับซื้อ/ขายเงินสกุลเงินจัตซึ่งผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคทางการค้าถึงจำนวนร้อยละ 58 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนของปัญหาอื่น ได้แก่ ปัญหา

สาขาธนาคารพาณิชย์ของไทยมีจำนวนน้อย ปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญในด้าน การชำระเงินการค้าระหว่างประเทศเช่น การชำระเงินในระบบ L/C ปัญหาการไม่สามารถทำธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศได้ปัญหาการมีข้อจำกัดในการทำธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศนั้นไม่เป็นปัญหาอุปสรรคของการชำระราคาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ส่วนปัญหาความไม่สมดุลของปริมาณเงิน เช่น ความไม่สมดุลระหว่างความต้องการใช้เงินจัสกับปริมาณของเงินจัสที่มีอยู่ในตลาดผู้ประกอบการจึงเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคทางการค้าถึงจำนวนร้อยละ 48 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ปัญหาที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคของการชำระราคาที่เกิดขึ้นในพื้นที่น้อยได้แก่ ปัญหาการไม่มีธนาคารพาณิชย์หรือสาขาธนาคารพาณิชย์ในประเทศพม่าผู้ประกอบการจึงเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคทางการค้าถึงจำนวนร้อยละ 36 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ปัญหานโยบายและระเบียบปฏิบัติภาครัฐที่ไม่ชัดเจนผู้ประกอบการจึงเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคทางการค้าถึงจำนวนร้อยละ 30 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ปัญหาการขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนผู้ประกอบการจึงเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคทางการค้าถึงจำนวนร้อยละ 20 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ปัญหาการไม่ยอมรับเงินสดเงินบาทของคู่ค้าผู้ประกอบการจึงเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคทางการค้าถึงจำนวนร้อยละ 16 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนปัญหาการเก็บรักษาเงินสดของเงินสกุลต่างๆ เช่น มีจำนวนเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดผู้ประกอบการไม่เป็นปัญหาและอุปสรรคของการชำระราคาที่เกิดขึ้นในพื้นที่แต่อย่างใด ดังแสดงในตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 ปัญหาและอุปสรรคของการชำระราคาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก

ปัญหาและอุปสรรคของการชำระราคาที่เกิดขึ้นในพื้นที่	ผู้ประกอบการค้าชายแดน	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- ปัญหานโยบายและระเบียบปฏิบัติภาครัฐที่ไม่ชัดเจน	15	30
- ปัญหาการขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน	10	20
- ปัญหาความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลเงินจัส	40	80
- ปัญหาความไม่สมดุลของปริมาณเงิน เช่น ความไม่สมดุลระหว่างความต้องการใช้เงินจัสกับปริมาณของเงินจัสที่มีอยู่ในตลาด	24	48

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรคของการชำระราคาที่เกิดขึ้นในพื้นที่	ผู้ประกอบการค้าชายแดน	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- ปัญหาการไม่มีธนาคารพาณิชย์หรือสาขาธนาคารพาณิชย์ในประเทศพม่า	18	36
- ปัญหาการไม่ยอมรับเงินสกุลเงินบาทของคู่ค้า	8	16
- ปัญหาที่เกิดจากธนาคารพาณิชย์ไทย ได้แก่ - ปัญหาการไม่รับซื้อ/ขายเงินสกุลเงินจัต	29	58
การเก็บรักษาเงินสดของเงินสกุลต่างๆ เช่น มีจำนวนเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด	11	22

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2) ในมุมมองของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก

ปัญหาและอุปสรรคของการชำระราคาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก ซึ่งแต่ละรายจะมีปัญหาทางด้านนี้ได้มากกว่าหนึ่งปัญหา พบว่าปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลเงินจัตและปัญหาความไม่สมดุลของปริมาณเงิน เช่น ความไม่สมดุลระหว่างความต้องการใช้เงินจัตกับปริมาณของเงินจัตที่มีอยู่ในตลาด ผู้ประกอบการจึงเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคทางการค้าถึงจำนวนร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นปัญหานโยบายและระเบียบปฏิบัติภาครัฐที่ไม่ชัดเจนผู้ประกอบการจึงเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคทางการค้าถึงจำนวนร้อยละ 84.6 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนปัญหาที่เกิดจากธนาคารพาณิชย์ไทยมีเพียงปัญหาการไม่รับซื้อ/ขายเงินสกุลเงินจัตผู้ประกอบการจึงเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคทางการค้าถึงจำนวนร้อยละ 38.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งปัญหาด้านอื่นได้แก่ ปัญหาสาขาธนาคารพาณิชย์ของไทยมีจำนวนน้อย ปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญในด้านการชำระเงินการค้าระหว่างประเทศเช่น การชำระเงินในระบบ L/C ปัญหาการไม่สามารถทำธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศได้ ปัญหาการมีข้อจำกัดในการทำธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศผู้ประกอบการเห็นว่าไม่เป็นปัญหาและอุปสรรค ปัญหาที่จัดว่าเป็นปัญหาของการชำระราคาในพื้นที่น้อยที่สุดได้แก่ ปัญหาการขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนผู้ประกอบการจึงเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคทางการค้าถึงจำนวนร้อยละ

ละ 15.4 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนที่ไม่เป็นปัญหาและอุปสรรคของการชำระราคาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้แก่ ปัญหาการไม่มีธนาคารพาณิชย์หรือสาขานาการพาณิชย์ในประเทศพม่า ปัญหาการไม่ยอมรับเงินสดเงินบาทของคู่ค้า ปัญหาการเก็บรักษาเงินสดของเงินสกุลต่างๆ เช่น มีจำนวนเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ดังแสดงในตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 ปัญหาและอุปสรรคของการชำระราคาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก

ปัญหาและอุปสรรคของการชำระราคาที่เกิดขึ้นในพื้นที่	ผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาต	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- ปัญหานโยบายและระเบียบปฏิบัติภาครัฐที่ไม่ชัดเจน	11	84.6
- ปัญหาการขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน	2	15.4
- ปัญหาความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลเงินจัต	13	100
- ปัญหาความไม่สมดุลของปริมาณเงิน เช่น ความไม่สมดุลระหว่างความต้องการใช้เงินจัตกับปริมาณของเงินจัตที่มีอยู่ในตลาด	13	100
- ปัญหาที่เกิดจากธนาคารพาณิชย์ไทย ได้แก่ - ปัญหาการไม่รับซื้อ/ขายเงินสดเงินจัต	5	38.5

ที่มา : จากการสำรวจ

5) ปัจจัยและสาเหตุต่างๆที่เป็นแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการค้าชายแดนและการชำระเงินที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากรหรือการลักลอบนำเข้า-ส่งออกสินค้า

5.1 ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้า

ผลการศึกษาปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตาก ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดน และผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากในการศึกษานี้จะแบ่งข้อมูลออกเป็นสองประเด็นหลัก คือ ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้า แนวโน้มอนาคตของการลักลอบนำเข้าสินค้า ดังนี้คือ

(1) ในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดน

(1.1) ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้า

จากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนและตัวแทนการค้าในพื้นที่ จำนวน 50 รายซึ่งแต่ละรายจะระบุถึงปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้าได้มากกว่าหนึ่งปัจจัย และสาเหตุ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยและสาเหตุอันดับแรกของการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่ จังหวัดตาก จากความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนเกิดจากปัญหาทางด้านความมั่นคงและการปิดจุดผ่านแดน โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ย 4 ปัจจัยและสาเหตุอันดับรองลงมา คือ ปัญหานโยบายทางด้านกฎหมายหรือนโยบายระหว่างประเทศไม่เอื้ออำนวยความสะดวก/ไม่ชัดเจนมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.62 ส่วนปัจจัยและสาเหตุอื่นๆ ที่ทำให้เกิดการลักลอบมีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกันตามลำดับดังนี้ ปัจจัยสภาพของภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.44 ปัญหาอัตราภาษีอากรนำเข้าที่สูงและการประเมินราคาสินค้าที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณค่าภาษีอากรสูงเกินราคามีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.3 ปัจจัยราคาสินค้าประเภทหรือชนิดเดียวกันที่ต่ำกว่าภายในประเทศมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.24 ปัญหาด้านการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีเงินได้ของผลการประกอบการมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.12 ปัญหาระเบียบขั้นตอนในการจัดทำพิธีการทางศุลกากรเพื่อการนำเข้า-ส่งออก ยุ่งยาก ซับซ้อน ไม่ชัดเจนมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.08 ปัจจัยด้านทัศนคติ และค่านิยมของผู้บริโภคมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.08 ปัญหาอัตราค่าตั้งของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอในการให้บริการมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.92 ปัญหาข้อจำกัดเกี่ยวกับใบอนุญาตหรือใบรับรองในการนำเข้าสินค้าและการลักลอบลิขสิทธิ์มีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.88 ปัจจัยของผลประโยชน์คุ้มค่ากับความเสี่ยงมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.82 ปัจจัยกลุ่มผู้ค้าเป็นผู้มีอิทธิพลและมีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ที่มีผลประโยชน์มีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.78 ดังแสดงในตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตากในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดนและตัวแทนการค้า จำนวน 50 ราย

ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้า(การค้านอกระบบ)	ระดับความสำคัญของปัจจัยและสาเหตุในการลักลอบนำเข้าสินค้า					คะแนนเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
- สภาพของภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย	8	16	18	6	2	3.44
- ปัญหาทางด้านความมั่นคงและการปิดจุดผ่านแดน	15	21	13	1	0	4
- ราคาสินค้าประเภทหรือชนิดเดียวกันที่ต่ำกว่าภายในประเทศ	4	21	11	11	3	3.24
- อัตราภาษีอากรนำเข้าที่สูงและการประเมินราคาสินค้าที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณค่าภาษีอากรสูงเกินราคา	8	17	14	4	7	3.3
- ระเบียบขั้นตอนในการจัดทำพิธีการทางศุลกากรเพื่อการนำเข้า-ส่งออกยุ่งยาก ซับซ้อน ไม่ชัดเจน	7	13	11	15	4	3.08
- ปัญหาด้านการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีเงินได้ของผลการประกอบการ	3	17	16	11	3	3.12
อัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอในการให้บริการ	4	4	30	8	4	2.92
- กลุ่มผู้ค้าเป็นผู้มีอิทธิพลและมีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ที่มีผลประโยชน์	4	9	16	14	7	2.78
- ข้อจำกัดเกี่ยวกับใบอนุญาตหรือใบรับรองในการนำเข้าสินค้าและการลักลอบลิขสิทธิ์	4	8	21	12	5	2.88
- ทักษะคิด และค่านิยมของผู้บริโภค	6	13	14	13	4	3.08

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้า(การค้านอกระบบ)	ระดับความสำคัญของปัจจัยและสาเหตุในการลักลอบนำเข้าสินค้า					คะแนนเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
- นโยบายทางด้านกฎหมายหรือนโยบายระหว่างประเทศไม่เอื้ออำนวยความสะดวก/ไม่ชัดเจน	15	10	17	7	1	3.62
- ผลประโยชน์คุ้มค่ากับความเสี่ยง	5	12	13	9	11	2.82

ที่มา : จากการสำรวจ

(1.2) แนวโน้มของการลักลอบนำเข้าสินค้า

แนวโน้มของการลักลอบนำเข้าสินค้าที่ไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากรหรือการค้านอกระบบในพื้นที่จังหวัดตาก พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนจำนวนร้อยละ 48 มีความเห็นว่าจะมีแนวโน้มที่ลดลง ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 24 มีความเห็นว่าจะมีแนวโน้มของการลักลอบจะเท่าเดิม และผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 28 มีความเห็นว่าจะมีแนวโน้มของการลักลอบเพิ่มมากขึ้น ดังแสดงในตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 แนวโน้มของการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตากในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดนและตัวแทนการค้า

แนวโน้มของการค้านอกระบบ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- ลดลง	24	48
- เท่าเดิม	12	24
- เพิ่มขึ้น	14	28
รวม	50	100

ที่มา : จากการสำรวจ

(2) ในมุมมองผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตใน
จังหวัดตาก

(2.1) ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้า

จากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับ
อนุญาตในจังหวัดตากจำนวน 13 รายซึ่งแต่ละรายจะระบุถึงปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้า
สินค้าได้มากกว่าหนึ่งปัจจัยและสาเหตุ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยและสาเหตุอันดับแรกของการ
ลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตาก จากความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำ
ร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก คือ สภาพของภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยและ
ปัญหาทางด้านความมั่นคงและการปิดจุดผ่านแดนโดยมีระดับคะแนนเฉลี่ย 4.62 ปัจจัยและสาเหตุ
อันดับรองลงมาเป็นปัญหานโยบายทางด้านกฎหมายหรือนโยบายระหว่างประเทศไม่เอื้ออำนวย
ความสะดวก/ไม่ชัดเจนมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.38 ส่วนปัจจัยและสาเหตุอื่นๆ ที่ทำให้เกิดการ
ลักลอบมีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกันตามลำดับดังนี้ ปัญหาอัตราค่าตั้งของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่
เพียงพอในการให้บริการมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.38 ปัญหาระเบียบขั้นตอนในการจัดทำพิธีการทาง
ศุลกากรเพื่อการนำเข้า-ส่งออก ยุ่งยาก ซับซ้อน ไม่ชัดเจนมีระดับคะแนนเฉลี่ย 1.92 ปัญหาด้านการ
คำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีเงินได้ของผลการประกอบการมีระดับคะแนนเฉลี่ย 1.92 ปัญหา
ข้อจำกัดเกี่ยวกับใบใบอนุญาตหรือใบรับรองในการนำเข้าสินค้าและการลักลอบลิขสิทธิ์มีระดับ
คะแนนเฉลี่ย 1.92 ปัจจัยราคาสินค้าประเภทหรือชนิดเดียวกันที่ต่ำกว่าภายในประเทศมีระดับ
คะแนนเฉลี่ย 1.69 ปัจจัยอัตราภาษีอากรนำเข้าที่สูงและการประเมินราคาสินค้าที่ใช้เป็นฐานในการ
คำนวณค่าภาษีอากรสูงเกินราคามีระดับคะแนนเฉลี่ย 1.62 ปัจจัยกลุ่มผู้ค้าเป็นผู้มีอิทธิพลและมี
ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ที่มีผลประโยชน์มีระดับคะแนนเฉลี่ย 1.23 ปัจจัยด้านทัศนคติ และ
ค่านิยมของผู้บริโภคมีระดับคะแนนเฉลี่ย 1.23 ปัจจัยผลประโยชน์คู่ค้ากับความเลื่อมใสมีระดับ
คะแนนเฉลี่ย 1.15 ดังแสดงในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตากในมุมมองของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก จำนวน 13 ราย

ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบนำเข้าสินค้า(การค้ำนอกระบบ)	ระดับความสำคัญของปัจจัยและสาเหตุในการลักลอบนำเข้าสินค้า					คะแนนเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
- สภาพของภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย	8	5	0	0	0	4.62
- ปัญหาทางด้านความมั่นคงและการปิดจุดผ่านแดน	8	5	0	0	0	4.62
- ราคาสินค้าประเภทหรือชนิดเดียวกันที่ต่ำกว่าภายในประเทศ	0	0	1	7	5	1.69
- อัตราภาษีอากรนำเข้าที่สูงและการประเมินราคาสินค้าที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณค่าภาษีอากรสูงเกินราคา	0	0	0	8	5	1.62
- ระเบียบขั้นตอนในการจัดทำพิธีการทางศุลกากรเพื่อการนำเข้า-ส่งออกยุ่งยาก ซับซ้อน ไม่ชัดเจน	0	0	1	10	2	1.92
- ปัญหาด้านการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีเงินได้ของผลการประกอบการ	0	0	1	10	2	1.92
อัตราค่าจ้างของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอในการให้บริการ	0	0	5	8	0	2.38
- กลุ่มผู้ค้าเป็นผู้มีอิทธิพลและมีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ที่มีผลประโยชน์	0	0	0	3	10	1.23
- ข้อจำกัดเกี่ยวกับใบอนุญาตหรือใบรับรองในการนำเข้าสินค้าและการลักลอบลิขสิทธิ์	0	0	4	4	5	1.92
- ทัศนคติ และค่านิยมของผู้บริโภค	0	0	0	3	10	1.23

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

ปัจจัยและสาเหตุของการลักลอบ นำเข้าสินค้า(การค้านอกระบบ)	ระดับความสำคัญของปัจจัยและสาเหตุใน การลักลอบนำเข้าสินค้า					คะแนน เฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
- ทางด้านกฎหมายหรือนโยบายระหว่าง ประเทศไม่เอื้ออำนวยความสะดวก/ไม่ ชัดเจน	3	5	0	4	1	3.38
- ผลประโยชน์คุ้มค่ากับความเสียหาย	0	0	0	2	11	1.15

ที่มา : จากการสำรวจ

(2.2) แนวโน้มของการลักลอบนำเข้าสินค้า

แนวโน้มของการลักลอบนำเข้าสินค้าที่ไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากรหรือการค้านอกระบบในพื้นที่จังหวัดตาก พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากจำนวน 13 รายจำนวนร้อยละ 61.5 มีความเห็นว่าจะมีแนวโน้มที่ลดลง ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 23.08 มีความเห็นว่าจะมีแนวโน้มของการลักลอบจะเท่าเดิม และผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 15.38 มีความเห็นว่าจะมีแนวโน้มของการลักลอบเพิ่มมากขึ้น ดังแสดงในตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 แนวโน้มของการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตากในมุมมองของ

ผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก
จำนวน 13 ราย

แนวโน้มของการค้านอกระบบ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- ลดลง	8	61.54
- เท่าเดิม	3	23.08
- เพิ่มขึ้น	2	15.38
รวม	50	100

ที่มา : จากการสำรวจ

5.2) ผลกระทบของมาตรการทางภาครัฐในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้า

(1) ในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดน

จากมาตรการเข้มงวดทางกฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าที่ไม่ได้ผ่านพิธีการทางศุลกากรหรือชำระภาษีอากร โดยถูกต้องและถือว่าเป็นการค้ำอกระบบนั้น ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ผลการศึกษาที่ได้จากความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนและตัวแทนการค้าในจังหวัดตาก จำนวน 50 ราย โดยการใช้วิธีการถ่วงน้ำหนักเพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ยพิจารณาหาค่าระดับของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากข้อมูลที่ได้พบว่าผลกระทบที่ผู้ประกอบการค้าชายแดนเห็นว่าส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนมากที่สุด คือ ผลกระทบต่อมูลค่าของการค้าโดยรวมระดับคะแนนเฉลี่ย 3.68 รองลงมาคือผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนเช่น อัตราการจ้างงาน รูปแบบทางการค้า การย้ายฐานการค้า ฯลฯระดับคะแนนเฉลี่ย 3.66 ปฏิกริยาด้านลบของประเทศคู่ค้าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.54

ผลกระทบด้านความมั่นคงระดับคะแนนเฉลี่ย 3.34 ผลกระทบด้านการท่องเที่ยวระดับคะแนนเฉลี่ย 2.88 ดังแสดงในตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 มาตรการเข้มงวดทางกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนในจังหวัดตากในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดนและตัวแทนการค้า จำนวน 50 ราย

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก มาตรการเข้มงวดทางกฎหมาย	ระดับผลกระทบที่เกิดขึ้น					คะแนน เฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
- ผลกระทบต่อมูลค่าของการค้าโดยรวม	13	15	15	7	0	3.68
- ผลกระทบด้านการท่องเที่ยว	3	9	19	17	2	2.88
- ปฏิกริยาด้านลบของประเทศคู่ค้า	12	13	15	10	0	3.54
- ผลกระทบด้านความมั่นคง	5	18	16	11	0	3.34
- ผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนเช่น อัตราการจ้างงาน รูปแบบทางการค้า การย้ายฐานการค้า ฯลฯ	13	18	10	7	2	3.66

ที่มา : จากการคำนวณ

(2) ในมุมมองผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตใน

จังหวัดตาก

จากมาตรการเข้มงวดทางกฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าที่ไม่ได้ผ่านพิธีการทางศุลกากรหรือชำระภาษีอากรโดยถูกต้องและถือว่าเป็นการค้านอกระบบนั้น ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ผลการศึกษาที่ได้จากความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากจำนวน 13 ราย โดยการใช้วิธีการถ่วงน้ำหนักเพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ยพิจารณาหาค่าระดับของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากข้อมูลที่ได้พบว่าผลกระทบที่ผู้ประกอบการค้าชายแดนเห็นว่าส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนมากที่สุด คือ ผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนเช่น อัตราการจ้างงาน รูปแบบทางการค้า การย้ายฐานการค้า ฯลฯระดับคะแนนเฉลี่ย 4.85 รองลงมาคือ ผลกระทบต่อมูลค่าของการค้าโดยรวมระดับคะแนนเฉลี่ย 4.46 ปฏิกริยาด้านลบของประเทศคู่ค้าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.92 ผลกระทบด้านการท่องเที่ยวระดับคะแนนเฉลี่ย 3.15 ผลกระทบด้านความมั่นคงระดับคะแนนเฉลี่ย 2.69 ดังแสดงในตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.38 มาตรการเข้มงวดทางกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนในจังหวัดตากในมุมมองของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากจำนวน 13 ราย

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก มาตรการเข้มงวดทางกฎหมาย	ระดับผลกระทบที่เกิดขึ้น					คะแนน เฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
- ผลกระทบต่อมูลค่าของการค้าโดยรวม	6	7	0	0	0	4.46
- ผลกระทบด้านการท่องเที่ยว	1	5	2	5	0	3.15
- ปฏิกริยาด้านลบของประเทศคู่ค้า	6	1	5	1	0	3.92
- ผลกระทบด้านความมั่นคง	0	2	5	6	0	2.69
- ผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนเช่น อัตราการจ้างงาน รูปแบบทางการค้า การย้ายฐานการค้า ฯลฯ	11	2	0	0	0	4.85

ที่มา : จากการคำนวณ

6) ความคิดเห็นและการปรับตัวของผู้ประกอบการค้าชายแดนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในจังหวัดตากอันเนื่องมาจากโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐ

6.1) ความคิดเห็นและการปรับตัวของผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนขาย ผลการศึกษาในเรื่องความคิดเห็นและการปรับตัวของผู้ประกอบการค้าชายแดนหรือตัวแทนขายในอันเนื่องมาจากโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐ จะประกอบไปด้วยระดับความรู้และความเข้าใจของผู้ประกอบการค้าชายแดนต่อโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐ แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้า และความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าดังนี้คือ

(1) ความรู้และความเข้าใจของผู้ประกอบการต่อโครงการหรือนโยบายภาครัฐ

(1.1) ระดับความรู้ ความเข้าใจในนโยบายหรือโครงการต่างๆ ทางภาครัฐ เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ระบบการขนส่งสินค้า ระบบรถไฟ การปรับปรุงระบบการใช้แรงงานต่างด้าว โครงการการปรับปรุงกระบวนการผ่านแดนเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว การศึกษาความเป็นไปได้ในโครงการนิคมอุตสาหกรรมฯ ของผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดตาก พบว่าส่วนมากจะทราบแต่ยังไม่เข้าใจรายละเอียดโดยคิดเป็นร้อยละ 66 ของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก และทราบอย่างละเอียดจากการติดตามข่าวสารทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 20 ของกลุ่มตัวอย่าง และมีเพียงร้อยละ 4 ที่ไม่ทราบข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 4.39

(1.2) จากการปรับระบบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการค้าชายแดนโดยตรงที่นำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น ระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์(E-paperless) มาใช้, การจัดระดับผู้นำเข้าและส่งออก, การขึ้นทะเบียนผู้ส่งออก, การปรับระบบการทำงานเป็นการบริการแบบเบ็ดเสร็จ (ONE STOP SERVICE) พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ทราบโดยที่เป็นผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่างทราบแต่และเข้าใจระบบพอสมควรจำนวนร้อยละ 66 เป็นผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่างทราบแต่ยังไม่เข้าใจในระบบ จำนวนร้อยละ 22 กลุ่มตัวอย่างทราบเข้าใจในระบบเป็นอย่างดีจำนวนร้อยละ 12 ส่วนผู้ประกอบการที่เหลือจำนวนร้อยละ 4 ไม่ทราบและไม่เข้าใจในการปรับระบบดังกล่าว ดังแสดงในตารางที่ 4.39

(2) แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้า

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าชายแดนจังหวัดตาก อันเนื่องมาจากโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐ ในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดน พบว่าผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 42 มีความเห็นว่ารูปแบบการค้าชายแดนจังหวัดตากจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปมาก แต่ผู้ประกอบการอีกจำนวนร้อยละ 36 เห็นว่าน่าจะเปลี่ยนแปลงปานกลาง และผู้ประกอบการอีกจำนวนร้อยละ 14 เห็นว่าน่าจะเปลี่ยนแปลงมากที่สุด ส่วนผู้ประกอบการที่

เห็นว่าจะเปลี่ยนแปลงไปเพียงเล็กน้อย และเห็นว่าไม่เปลี่ยนแปลงเลย มีจำนวนร้อยละ 8 ดังแสดงในตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 ความรู้ ความเข้าใจในโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐของผู้ประกอบการค้าชายแดน ในจังหวัดตากจำนวน 50 ราย

ความรู้ ความเข้าใจในโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ระดับความรู้ ความเข้าใจ ต่อนโยบายและโครงการภาครัฐ		
- ไม่ทราบเลย	4	8
- ทราบแต่ไม่เข้าใจในรายละเอียด	33	66
- ทราบอย่างละเอียดจากการติดตามข่าวสารทั่วไป	10	20
- ทราบอย่างละเอียดเนื่องจากมีส่วนร่วมในการทำโครงการหรือเป็นผู้ให้ข้อมูล	3	6
2. ความรู้ ความเข้าใจในการปรับระบบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการค้าชายแดนโดยตรงที่นำเทคโนโลยีมาใช้		
- ไม่ทราบและไม่รู้จักระบบเลย	2	4
- ทราบแต่ยังไม่เข้าใจในระบบ	11	22
- ทราบและเข้าใจในระบบพอสมควร	31	62
- ทราบและเข้าใจในระบบเป็นอย่างดี	6	12
3. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐที่ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าชายแดน		
- เปลี่ยนแปลงน้อย	4	8
- เปลี่ยนแปลงปานกลาง	18	36
- เปลี่ยนแปลงมาก	21	42
- เปลี่ยนแปลงมากที่สุด	7	14

ที่มา : จากการสำรวจ

(3) ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าและความพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้าดังกล่าว

(3.1) ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้า

สำหรับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนและตัวแทนขายในจังหวัดตากต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าชายแดน เพื่อยกระดับให้เป็นมาตรฐานสากลของการค้าระหว่างประเทศและสอดคล้องกับนโยบายหรือโครงการของภาครัฐ รวมทั้งการเตรียมพร้อมของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตากจำนวนร้อยละ 56 เห็นว่าในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการค้าชายแดนในจังหวัดตากให้เป็นมาตรฐานสากล จะต้องใช้เวลามากกว่า 3 ปีขึ้นไป แต่ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 30 เห็นว่าจะใช้เวลาในการเปลี่ยนแปลงภายใน 2-3 ปี เท่านั้น และมีผู้ประกอบการเป็นส่วนน้อยประมาณร้อยละ 8 ที่เห็นว่าพร้อมแล้วดังในตารางที่ 4.40

(3.2) สำหรับความพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้าดังกล่าวสำหรับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนและตัวแทนขายในจังหวัดตากที่มีต่อความพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้าเพื่อยกระดับให้เป็นมาตรฐานสากลของการค้าระหว่างประเทศและสอดคล้องกับนโยบายหรือโครงการของภาครัฐ รวมทั้งการเตรียมพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในจังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตากจำนวนร้อยละ 60 เห็นว่าเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรทางภาครัฐมีความรู้ความสามารถเพียงพอแล้วแต่ยังขาดในเรื่องของอัตรากำลังเท่านั้น แต่กลุ่มตัวอย่างอีกจำนวนร้อยละ 22 เห็นว่ามีเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรทางภาครัฐมีความรู้ความสามารถและมีอัตรากำลังเพียงพอแล้ว ส่วนที่เป็นจำนวนน้อยและน้อยที่สุดร้อยละ 12 และร้อยละ 6 ของกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าบุคลากรทางภาครัฐ- ไม่มีความรู้ความสามารถแต่อัตรากำลังไม่เพียงพอและไม่มีความรู้ความสามารถส่วนอัตรากำลังเพียงพอแล้ว ดังแสดงในตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.40 ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการค้าชายแดนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในมุมมองของผู้ประกอบการค้าชายแดนและตัวแทนการค้าในจังหวัดตาก จำนวน 50

ราย

ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้า	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ความพร้อมของการค้าชายแดนจังหวัดตากในการปรับตัวเพื่อยกระดับการค้าให้เป็นมาตรฐานสากล		
- พร้อมแล้ว	4	8
- ภายใน 1 ปี	3	6

ตารางที่ 4.40 (ต่อ)

ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการค้า	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- ภายใน 2 - 3 ปี	15	30
- มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	28	56
2. ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน		
- มีความรู้ความสามารถแต่อัตรากำลังไม่เพียงพอ	30	60
- มีความรู้ความสามารถและอัตรากำลังเพียงพอแล้ว	11	22
- ไม่มีความรู้ความสามารถแต่อัตรากำลังไม่เพียงพอ	6	12
- ไม่มีความรู้ความสามารถและอัตรากำลังเพียงพอแล้ว	3	6

ที่มา : จากการสำรวจ

6.2) ความคิดเห็นและการปรับตัวของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคล รับผิดชอบต่อสังคมในจังหวัดตาก ผลการศึกษาในเรื่องความคิดเห็นและการปรับตัวของผู้ประกอบการที่ได้ ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับผิดชอบต่อสังคมในอันเนื่องมาจากโครงการหรือ นโยบายทางภาครัฐ จะประกอบไปด้วยระดับความรู้และความเข้าใจของผู้ประกอบการค้าชายแดนต่อโครงการหรือ นโยบายทางภาครัฐ แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้า และความพร้อมในการ เปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าดังนี้คือ

(1) ความรู้และความเข้าใจของผู้ประกอบการต่อโครงการหรือนโยบายภาครัฐ

(1.1) ระดับความรู้ ความเข้าใจในนโยบายหรือโครงการต่างๆ ทางภาครัฐ เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ระบบการขนส่งสินค้า ระบบรถไฟ การปรับปรุงระบบการใช้แรงงาน ต่างด้าวโครงการปรับปรุงกระบวนการผ่านแดนเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว การศึกษาความเป็นไปได้ในโครงการนิคมอุตสาหกรรมฯของผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดตาก พบว่าส่วนมากจะทราบแต่ยังไม่เข้าใจรายละเอียดโดยคิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับผิดชอบต่อสังคมในจังหวัดตาก ดัง แสดงในตารางที่ 4.41

(1.2) จากการปรับระบบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐซึ่งมีหน้าที่ รับผิดชอบต่อการค้าชายแดนโดยตรงที่นำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น ระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลทาง อิเล็กทรอนิกส์(E-paperless) มาใช้, การจัดระดับผู้นำเข้าและส่งออก, การขึ้นทะเบียนผู้ส่งออก, การ ปรับระบบการทำงานเป็นการบริการแบบเบ็ดเสร็จ (ONE STOP SERVICE) พบว่าผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่ทราบโดยที่ เป็นผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่างทราบแต่และเข้าใจระบบพอสมควรจำนวน

ร้อยละ 92.3 และกลุ่มตัวอย่างทราบเข้าใจในระบบเป็นอย่างดีจำนวนร้อยละ 7.7 ดังแสดงในตารางที่ 4.41

(2) แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้า

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าชายแดนจังหวัดตาก อันเนื่องมาจากโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากพบว่า ผู้ประกอบการจำนวนร้อยละ 69.2 มีความเห็นว่ารูปแบบการค้าชายแดนจังหวัดตากจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปมาก แต่ผู้ประกอบการอีกจำนวนร้อยละ 23.1 เห็นว่าน่าจะเปลี่ยนแปลงมากที่สุด และผู้ประกอบการอีกจำนวนร้อยละ 7.7 เห็นว่าน่าจะเปลี่ยนแปลงปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 4.41

ตารางที่ 4.41 ความรู้ ความเข้าใจในโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากจำนวน 13 ราย

ความรู้ ความเข้าใจในโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ระดับความรู้ ความเข้าใจ ต่อนโยบายและโครงการภาครัฐ		
- ทราบแต่ไม่เข้าใจในรายละเอียด	13	100
2. ความรู้ ความเข้าใจในการปรับระบบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการค้าชายแดนโดยตรงที่นำเทคโนโลยีมาใช้		
- ทราบและเข้าใจในระบบพอสมควร	12	92.3
- ทราบและเข้าใจในระบบเป็นอย่างดี	1	7.7
3. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการหรือนโยบายทางภาครัฐที่ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าชายแดน		
- เปลี่ยนแปลงปานกลาง	1	7.7
- เปลี่ยนแปลงมาก	9	69.2
- เปลี่ยนแปลงมากที่สุด	3	23.1

ที่มา : จากการสำรวจ

(3) ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าและความพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้าดังกล่าว

(3.1) ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้า

สำหรับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก ต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการค้าชายแดน เพื่อยกระดับให้เป็นมาตรฐานสากลของการค้าระหว่างประเทศและสอดคล้องกับนโยบายหรือโครงการของภาครัฐ รวมทั้งการเตรียมพร้อมของผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดตาก ผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตาก จำนวนร้อยละ 100 เห็นว่าในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการค้าชายแดนในจังหวัดตากให้เป็นมาตรฐานสากล จะต้องใช้เวลามากกว่า 3 ปีขึ้นไป ดังในตารางที่ 4.42

(3.2) สำหรับความพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้าดังกล่าวสำหรับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากที่มีต่อความพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้าเพื่อยกระดับให้เป็นมาตรฐานสากลของการค้าระหว่างประเทศและสอดคล้องกับนโยบายหรือโครงการของภาครัฐ รวมทั้งการเตรียมพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในจังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากจำนวนร้อยละ 92.3 เห็นว่าเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรทางภาครัฐมีความรู้ความสามารถเพียงพอแล้วแต่ยังขาดในเรื่องของอัตรากำลังเท่านั้น แต่กลุ่มตัวอย่างอีกจำนวนร้อยละ 7.7 เห็นว่ามีเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรทางภาครัฐมีความรู้ความสามารถและมีอัตรากำลังเพียงพอแล้ว ดังแสดงในตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.42 ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการค้าชายแดนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในมุมมองของผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตในจังหวัดตากจำนวน 13 ราย

ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการค้า	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ความพร้อมของการค้าชายแดนจังหวัดตากในการปรับตัวเพื่อยกระดับการค้าให้เป็นมาตรฐานสากล		
- มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	13	100
2. ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน		
- มีความรู้ความสามารถแต่อัตรากำลังไม่เพียงพอ	12	92.3
- มีความรู้ความสามารถและอัตรากำลังเพียงพอแล้ว	1	7.7

ที่มา : จากการสำรวจ